

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 12 lutego 2021 r.
(OR. en)

5186/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0235 (NLE)

RECH 10
COMPET 15
ATO 4
CADREFIN 11

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: DECYZJA RADY w sprawie zmiany decyzji 2007/198/Euratom powołującej Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznającej mu określone korzyści

DECYZJA RADY (Euratom) 2021/...

z dnia ...

**w sprawie zmiany decyzji 2007/198/Euratom
powołującej Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER
i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznającej mu określone korzyści**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 47 akapity trzeci i czwarty,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Umowa w sprawie powołania Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej na rzecz wspólnej realizacji projektu ITER¹ (zwana dalej „umową ITER”) została podpisana w listopadzie 2006 r. przez Euratom, Chiny, Indie, Japonię, Koreę Południową, Federację Rosyjską i Stany Zjednoczone. Euratom, który jest stroną przyjmującą, zgodnie z umową ITER, odgrywa główną rolę w ramach tego projektu.
- (2) Decyzją 2007/198/Euratom², Rada ustanowiła Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (Fusion for Energy) (zwane dalej „wspólnym przedsięwzięciem”) w celu określenia wkładu Euratomu na rzecz Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej ITER oraz realizowanych wspólnie z Japonią działań w ramach szerszego podejścia oraz w celu przygotowania i koordynacji programu działań przygotowawczych do budowy demonstracyjnych reaktorów termojądrowych wraz z instalacjami towarzyszącymi.

¹ Dz.U. L 358 z 16.12.2006, s. 62.

² Decyzja Rady 2007/198/Euratom z dnia 27 marca 2007 r. powołująca Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznająca mu określone korzyści (Dz.U. L 90 z 30.3.2007, s. 58).

- (3) Art. 5 decyzji 2007/198/Euratom stanowi, że wspólne przedsięwzięcie posiada odrębny regulamin finansowy oparty na zasadach rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013¹ i który może odstąpić od tego rozporządzenia delegowanego, jeżeli wymagają tego szczególne potrzeby operacyjne wspólnego przedsięwzięcia, z zastrzeżeniem wcześniejszych konsultacji z Komisją. Tytuł IV rozporządzenia finansowego wspólnego przedsięwzięcia reguluje wykonanie budżetu.
- (4) W decyzji 2007/198/Euratom przewidziano finansową kwotę odniesienia uznaną za niezbędną dla wspólnego przedsięwzięcia wraz z szacowanym łącznym wkładem Euratomu w tę kwotę, który ma być udostępniany poprzez wspólnotowe programy badawcze i szkoleniowe przyjmowane zgodnie z art. 7 Traktatu lub na podstawie innych decyzji przyjmowanych przez Radę.

¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1271/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów, o których mowa w art. 208 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

- (5) Decyzję 2007/198/Euratom zmieniono decyzją Rady 2013/791/Euratom¹ w celu umożliwienia finansowania działań wspólnego przedsięwzięcia w okresie obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020, ustanowionych rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013².
- (6) Nowa podstawa projektu ITER, która została przygotowana w ramach poprawy zarządzania projektem, uzyskała poparcie Rady ITER w 2016 i 2017 r. Następnie została ona użyta do oszacowania potrzeb finansowych wspólnego przedsięwzięcia. Zaktualizowany harmonogram wdrożenia nowej podstawy przewiduje, że pierwsza plazma zostanie osiągnięta w grudniu 2025 r. i pełnej eksploatacji instalacji z użyciem paliwa deuterowo-trytowego w 2035 r. W harmonogramie tym nie uwzględniono nieprzewidzianych okoliczności, zakładając tym samym, że główne zagrożenia trzeba zminimalizować.

¹ Decyzja Rady 2013/791/Euratom z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniająca decyzję 2007/198/Euratom powołującą Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznającą mu określone korzyści (Dz.U. L 349 z 21.12.2013, s. 100).

² Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884).

- (7) W dniu 12 kwietnia 2018 r. Rada potwierdziła dalsze zaangażowanie Euratomu w pomyślne ukończenie projektu ITER i upoważniła Komisję do zatwierdzenia w imieniu Euratomu nowej podstawy projektu ITER na posiedzeniu Rady ITER na szczeblu ministerialnym. Jednocześnie Rada zwróciła się, aby wspólne przedsięwzięcie nadal wypełniało swoje obowiązki w zakresie sprawozdawczości i przeglądu zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 12 lipca 2010 r. i prowadziło regularne niezależne oceny postępów w realizacji projektu ITER, koncentrując się na wynikach i zarządzaniu projektem, w tym ograniczaniu kosztów, kontroli harmonogramu projektu oraz zarządzaniu ryzykiem.
- (8) Niniejsza decyzja pozwoli uzyskać efekt synergii i komplementarność z działaniami w dziedzinie badań nad syntezą termojądrową finansowanymi w ramach programu badawczo-szkoleniowego Euratom. Pomyślna budowa i eksploatacja reaktora ITER są na „ścieżce krytycznej” europejskiego planu działania w zakresie syntezy termojądrowej, zatwierdzonego przez wszystkich interesariuszy w dziedzinie badań nad syntezą termojądrową w Europie.
- (9) W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ustanowionych rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2020/2093¹ („MFF na lata 2021-2027”) Parlament Europejski i Rada ustaliły maksymalny poziom zobowiązań Euratomu na rzecz realizacji projektu ITER w wysokości 5 614 000 000 EUR według cen bieżących.
- (10) Z pełnym poszanowaniem prawa państw członkowskich do decydowania o ich koszyku energetycznym działania podejmowane na mocy niniejszej decyzji mogą przyczynić się do realizacji celów europejskiego planu działania w zakresie syntezy termojądrowej.

¹ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

- (11) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa¹ zachodzi potrzeba ewaluacji projektu ITER w oparciu o informacje zgromadzone w wyniku zastosowania szczególnych wymogów dotyczących monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych. Wymogi te mogłyby, w stosownych przypadkach, obejmować wymierne wskaźniki jako podstawę ewaluacji skutków ITER. Wyniki oceny przeprowadzonej przez Komisję powinny być przekazane Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów. Jeżeli terminy przeprowadzenia oceny *ex post* i oceny śródkresowej są zbliżone, powinno być możliwe połączenie obydwu ocen w jedną ocenę obejmującą cały połączony okres.

¹ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (12) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”)¹, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013² i rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95³, (Euratom, WE) nr 2185/96⁴ i (UE) 2017/1939⁵ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

³ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁴ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁵ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (13) Niniejsza decyzja powinna zapewnić widoczność wspólnotowego finansowania poprzez zapewnienie spójnych, skutecznych i proporcjonalnie ukierunkowanych informacji skierowanych do wielu odbiorców, w tym mediów i opinii publicznej.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (14) Konieczna jest zmiana decyzji 2007/198/Euratom, aby umożliwić finansowanie działań wspólnego przedsięwzięcia oraz związanych z nimi działań Komisji w latach 2021–2027 z budżetu ogólnego Unii Europejskiej.
- (15) Aby zapewnić pomyślne zakończenie projektu ITER i ciągłość udzielania wsparcia w odpowiednim obszarze polityki od początku obowiązywania MFF na lata 2021–2027, niniejszą decyzję należy stosować z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2021 r. i powinna wejść w życie w trybie pilnym.
- (16) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję 2007/198/Euratom,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji 2007/198/Euratom wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 ust. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Orientacyjny wkład Euratomu na rzecz wspólnego przedsięwzięcia na lata 2021–2027, w tym wydatków, o którym mowa w ust. 4 dla tego samego okresu, wynosi 5 614 000 000 EUR w cenach bieżących.”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. Kwota, o której mowa w ust. 3, może również obejmować wydatki związane z przygotowaniem, monitorowaniem, kontrolą, audytem, oceną i innymi rodzajami działalności oraz wydatkami niezbędnymi do zarządzania niniejszą decyzją i jej wdrażania, w tym wydatkami administracyjnymi, a także wydatkami na ocenę realizacji jej celów. Z kwoty tej można również pokrywać wydatki związane z badaniami i spotkaniami ekspertów i wydatki związane z sieciami informatycznymi w zakresie przetwarzania i wymiany informacji, w tym z narzędziami informatycznymi dla przedsiębiorstw oraz z innego rodzaju pomocą techniczną i administracyjną niezbędną w związku z zarządzaniem niniejszą decyzją.”;

- 2) skreśla się art. 5b;
- 3) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 5c

Ocena

1. Oceny z wdrażania niniejszej decyzji przeprowadza się regularnie i w odpowiednim czasie, aby uwzględnić je w procesie decyzyjnym.
2. W momencie, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat wdrożenia decyzji w latach 2021–2027, Komisja przeprowadza ocenę śródkresową z wdrożenia niniejszej decyzji, najpóźniej w 2024 r.
3. Pod koniec okresu wdrażania niniejszej decyzji, najpóźniej cztery lata po upływie okresu określonego w art. 4 ust. 3, Komisja przeprowadza ocenę końcową z wdrożenia niniejszej decyzji.
4. Komisja przekazuje wnioski z ocen przeprowadzonych w ramach niniejszego artykułu, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.”;

4) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 5d

Komunikacja, widoczność i promocja

1. Odbiorcy finansowania wspólnotowego podają informacje o pochodzeniu tych środków oraz zapewniają eksponowanie finansowania wspólnotowego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z niniejszą decyzją oraz realizowanymi w jej ramach działaniami i uzyskanymi rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na niniejszą decyzję przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim priorytety te są związane z celami, o których mowa w art. 1.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w ...

*W imieniu Rady
Przewodniczący*
